

Om den s. k. Annell-lagen

av f. d. bankdirektören Erland Geijer

Annell-lagen har av lätt förklarliga skäl varit föremål för mycket kommenterande.¹ Till de kommentarer, som lämnats till denna lagstiftning i Geijer, Sterner, Ekman: Annell-lagen (febr. 1964), må det vara mig tillåtet att foga ytterligare några reflexioner.

2 §.

a) I den till grund för lagstiftningen liggande promemorian hade den medgivna avdragsrätten för utdelning å nyemitterade aktier anknutits till den under beskattningsåret "verkställda" utdelningen.

Icke minst av detta skäl förordar beredningen att omläggningen av den indirekta beskattningen skall ske i ett sammanhang vid ingången av år 1966. Härigenom tillföres staten intäkter som möjliggör att större delen av omläggningen av den direkta skatten kan genomföras samma år. Med ett uttag på basbeloppet av 8 procent möjliggöres också ett slopande av folkpensionsavgiften och sjukvårdsavgiften redan år 1966. Därefter utbygges arbetsgivaravgiften succesivt med en halv procent per år. varjämte höjningen av ortsavdrag, höjning av barnbidrag etc följer succesivt. År 1970 avser beredningen att hela systemet skall vara i funktion. Arbetstagarorganisationerna har visat viss tveksamhet inför det stora uttaget av arbetsgivaravgift för första året och önskar ett något lägre uttag. Viss tveksamhet har också uttalats av representanter för handel och hantverk.

Av praktiska skäl valdes i propositionen i stället att anknyta avdragsrätten till den utdelning, som *förfallit till betalning* under *beskattningsåret*, d v s i regel den under beskattningsåret beslutade utdelningen för nästföregående års verksamhet.

Den sålunda valda vägen innebär, att avdragsrätten kommer ett år "för sent" på samma sätt som kommunalskatteavdraget — likaledes av praktiska skäl — medgives ett år för sent.

Beträffande *det beskattningsår, varunder inbetalningen sker*, må främhållas, att om en emission beslutas våren 1965 med inbetalning under hösten samma år och med rätt till utdelning första gången för år 1966 (den vanligaste konstruktionen), kan utdelningsbeslutet och utanordnandet av utdelningen ske först år 1967, vilket innebär, att avdragsrätten blir aktuell första gången för beskattningsåret 1967 (tax. 1968), d v s andra beskattningsåret efter det år, då inbetalningen skett. Intet hindrar emellertid att de nya aktierna — vare sig den totala utdelningen höjes eller icke — erhålla rätt till utdelning redan för år 1965 (in-

¹ K. G. A. Sandström: Beskattningen vid aktieutdelning samt utdelning från ekonomisk förening (1962), sid. 140—161 samt 377—402 (med bla tabellarisk redovisning av bestämmelserna), Sandels: Bolagsskattens funktion i den ekonomiska mekaniken, C. O. Sandström: Nya provisoriska regler om avdrag vid nyemissioner och om kedjebeskattning mellan bolag (Affärsvärlden 24/11 1960, nr 46, sid. 1412ff), Ekman: Skattelagstiftningen vid 1960 års höstriktsdag (SST 1961, sid. 1) och Wallin: Beskattningen av aktieutdelningar (Arbetsgivaren 2/2 1962) m fl.

betalningsåret), trots att vad som inbetalats för dessa aktier arbetat i bolaget allenast en kort tid under 1965. Härigenom blir avdragsrätten aktuell redan för beskattningsåret 1966 (1967 års tax.). Jfr kommentaren itill 3 och 5 §§.

b) Avdrag för verkställd utdelning å nyemitterade aktier erhålles icke om inbetalning för aktierna skett genom tillskott av aktier och andelar i andra bolag och ekonomiska föreningar (apportegendom). Denna bestämmelse synes innebära, att, om ett bolag företar en *kontant*-emission och *sedermera* (efter inbetalningen) för de influtna medlen förvärvar aktier i andra bolag, det emitterande bolaget blir berättigat till avdrag för utdelning å de emitterade aktierna.

3 §.

Beträffande storleken av det avdrag, som medgives för verkställd utdelning, gäller att avdraget icke får överstiga *vare sig* den på de nyemitterade aktierna lämnade utdelningen (2 §) eller 4 % å den under beskattningsåret inbetalda delen av kapitalet (emissionskursen). Om beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader, skola de 4 % jämkas därefter. Det må vidare framhållas, att vid beräkning av avdragets storlek för *inbetalningsåret* (därest utdelning på de nya aktierna sker för detta år, se kommentaren till 2 §) ingen hänsyn tages till den tid, under vilken det inbetalade kapitalet stått till bolagets förfogande, ehuru väl avdraget alltid justeras efter beskattningsårets längd. (Sistnämnda regler för utdelningsavdraget äro i princip överensstämmande med bestämmelserna för räkenskapsenlig avskrivning å maskiner och inventarier.) Om således kapitalet inbe-

talats sista dagen av ett till 18 månader förlängt beskattningsår, så kan bolaget för inbetalningsåret få avdrag med 6 % å inbetalningen, trots att bolaget förfogat över det inbetalade kapitalet under allenast en dag. Jfr kommentaren till 2 och 5 §§.

5 §.

Enligt denna paragraf kan avdrag för utdelning å nyemitterade aktier medgivas under sex år. Dessa avdragsår skola löpa i följd, men bolaget är icke skyldigt att börja sexårs-serien av avdrag det första år, som bolaget är berättigat till avdrag. Föreskriften om avdrag för utdelning för sex beskattningsår innebär i normalfallet, att avdrag medgives för utdelning för 72 månaders verksamhet. Denna tidrymd minskas eller ökas dock, därest något av de sex beskattningsåren förkortas eller förlänges (jfr kommentaren till 2 och 3 §§). Det bör dock i detta sammanhang observeras, att avdragsrätten icke kan utnyttjas senare än vid 1977 års taxering.

10 §.

a) I fråga om utdelning må erinras om, att *förtäckt aktieutdelning* är jämställd med aktieutdelning i vanlig ordning. Beträffande denna fråga må framhållas, att bestämmelserna om vinstöverflyttning i 57 § 3 mom. K. L. äro knutna till *rörelseidkare*. Enligt dessa bestämmelser kan därför vinstöverflyttning inom en koncern principiellt icke ske *vare sig till* eller *från* ett *förvaltningsaktiebolag*, utan vinstöverflyttningen utgör i dylika fall aktieutdelning eller aktieägartillskott, allteftersom vinstöverflyttningen sker från dot-

ter till moder eller från moder till dotter. Sker vinstöverflyttning mellan två systerförvaltningsbolag, synes dock denna af-färstransaktion — i den mån överflyttningen icke utgår till täckande av en eljest redovisad förlust hos det mottagande bolaget — böra godkännas, eftersom vinsten stannar inom dubbelbeskattningssektorn, vinsten förblir i moderns ägo (ehuru ”i annan ficka”), överflyttningen sker mellan tvenne bolag med samma inkomstbegrepp (förvaltningsbolag) och ny tidsfrist för eventuell realisationsvinstbeskattning börjar löpa. — Det bör här erinras om, att *Skatteutredningen ang. ackumulerad inkomst m. m.* avlämnat ett betänkande om Koncernbidrag m. m. (S. O. U. 1964: 29), som dock ännu ej föranlett lagstiftning (se sid. 355 i detta häfte).

b) Beträffande avgränsningen mellan *förvaltningsbolag* och *rörelsebolag* (10 § resp. 11 §) må framhållas, att om ett förvaltningsbolag A, som äger aktier i *rörelse*drivande bolag, låter dessa bolag bli *kommissionärsbolag* till bolaget A, så medför detta, att A därefter får anses driva rörelse och att A alltså icke längre är något förvaltningsbolag (t. ex. A. B. Incentive).

c) Om ett förvaltningsbolag *mottager* eller *beslutar* utdelning i form av värdehandlingar, så skola vid fastställandet av utdelningens *storlek* värdehandlingarna

i båda fallen upptagas till dagsvärde. Avgörande tidpunkt för denna värdering torde — åtminstone för det utdelningsgivande bolaget — vara dagen för utdelningsbeslutet (jfr RN:s förhandsbesked 18/3 1964, enligt vilket *förvärvsdagen* för aktierna i nybildat bolag förklarats vara dagen för den konstituerande bolagsstämman; detta förhandsbesked, som icke publicerats, omnämnes här med vederbörligt tillstånd).

11 §.

I den till grund för lagstiftningen lig-gande promemorian uttalas, att om ägareföretagets innehav av aktier och andelar motsvarar minst 25 % av röstetalet, innebär lagstiftningen, att värdepappersinnehavet alltid skall anses förvärvat i annat syfte än kapitalplacering. Om det *direkta* (kurs. här) innehavet är så stort, behöver alltså ingen utredning om förvärvets samband med den bedrivna verksamheten förebringas till stöd för yrkandet om skattefrihet.

På grund av detta uttalande (P. M. sid. 63) torde *indirekt* innehav genom dotterbolag ej få medtagas vid beräkning av 25 % aktieinnehav. Däremot torde det indirekta aktieinnehavet kunna tillmätas betydelse vid bedömandet av frågan om aktieförvärvs karaktär av icke-kapitalplacering, vilket i de flesta fall torde ge samma resultat som en omedelbar sammanräkning av de olika aktieinnehaven.